

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Plán pro Evropu účinněji využívající zdroje

COM(2011) 571 final

(2012/C 181/29)

Zpravodajka: **paní EGAN**

Dne 20. září 2011 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Plán pro Evropu účinněji využívající zdroje

COM(2011) 571 final.

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 14. března 2012.

Na 479. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 28. a 29. března 2012 (jednání dne ...), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 146 hlasy pro, 5 hlasů bylo proti a 4 členové se zdrželi hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Cílem strategie Evropa 2020 a stěžejní iniciativy „Evropa účinněji využívající zdroje“ z pera Evropské komise je učinit evropské ekonomiky odolnější a udržitelnější díky účinnějšímu využívání všech přírodních zdrojů. Výbor již dříve podpořil stěžejní iniciativu a nyní vítá Komisi připravený podrobnější Plán pro Evropu účinněji využívající zdroje, který stanoví dílčí cíle pro transformaci a poskytuje rámec pro politiky nezbytné k zahájení tohoto procesu.

1.2 EHSV vyzývá všechny instituce, vedoucí evropské představitelé, evropské podniky, sociální partnery a celou evropskou společnost, aby spojili své síly v široce založeném politickém a společenském hnutí podporujícím potřebnou rozsáhlou transformaci a aby využívali rámec poskytnutý plánem k řízení a sledování pokroku.

1.3 EHSV naléhá na vytvoření silného koordinačního aparátu na vysoké úrovni v Komisi a jednotlivých členských státech, který bude sledovat a podněcovat pokrok při provádění kroků navržených v plánu.

1.4 Na úrovni členských států EHSV naléhá na přijetí komplexních strategií v oblasti účinného využívání zdrojů včetně daňových reforem, odstranění nevhodných dotací, důraznou regulací norem pro výrobky, programy pro vzdělávání a rozvoj dovedností a plné zapojení regionálních a místních samospráv, podniků, sociálních partnerů, organizací spotřebitelů a dalších organizací a občanů. Strategie by měly obsahovat aktivní opatření zajišťující sociálně spravedlivý přechod, včetně vzdělávání a odborné přípravy pracovníků a jejich zapojení do přeměny podniků v nové podniky účinně využívající zdroje.

1.5 Na evropské úrovni EHSV podporuje všechna opatření navržená v plánu a požaduje, aby se zvláštní pozornost věnovala zejména:

- rychlému vypracování vhodných ukazatelů, včetně obecného ukazatele úrovně plánem doporučeného účinného využívání zdrojů v národních ekonomikách, měřítka blahobytu v ekonomice jdoucího „nad rámec HDP“ a dalších opatření více zaměřených na konkrétní odvětví;
- účinnému aparátu pro zviditelnění účinného využívání zdrojů ve výročních zprávách o vnitrostátních reformách a jejich přezkumech Komisi a profesními skupinami v rámci evropského semestru, který se vypracovává pro strategii Evropa 2020;
- přezkumu a aktualizaci překlenující Evropské strategie udržitelného rozvoje po summitu Země v Riu v červnu 2012, s důrazem na účinné využívání zdrojů a její vztah k ostatním cílům v oblasti udržitelnosti;
- podrobné analýze vzájemného vztahu mezi účinným využíváním zdrojů a cíli v oblasti životního prostředí, jako např. v sedmém akčním plánu pro životní prostředí;
- koordinačnímu aparátu, který zajistí, že pokrok bude všeobecně zachován ve všech 20 jednotlivých iniciativách, definovaných Komisí jako podílejících se na účinném využívání zdrojů, a v dalších, jež mohou být na tento seznam přidány;
- zařazení cílů v oblasti účinného využívání zdrojů mezi kritéria všech evropských výdajových programů a veřejného zadávání zakázek;

— plnému zapojení občanské společnosti do pravidelného sledování a přezkumu pokroku.

1.6 Cílem EHSV je plně hrát svoji roli při zapojování zainteresovaných stran a sledování pokroku v tomto rozhodujícím tématu a bude při tom s potěšením spolupracovat s ostatními institucemi.

2. Souvislosti

2.1 Komise v lednu 2011 zveřejnila iniciativu „Evropa účinněji využívající zdroje“ jako jednu ze sedmi nových stěžejních iniciativ tvořících dohromady strategii Evropa 2020.⁽¹⁾ Záměrem bylo zahájit rozsáhlou transformaci způsobu čerpání materiálních zdrojů ve všech částech evropského hospodářství, a to oddělením hospodářského blahobytu od spotřeby zdrojů.

2.2 EHSV v předchozím stanovisku ke stěžejní iniciativě týkající se účinného využívání zdrojů uvítal obecné cíle strategie v oblasti účinného využívání zdrojů a požadoval, aby tato iniciativa byla začleněna do revidovaného a aktualizovaného znění překlenující Evropské strategie udržitelného rozvoje.⁽²⁾ EHSV naléhavě žádal Komisi, aby poskytla více podrobností, až bude dokončovat jednotlivé iniciativy v konkrétních oblastech a Plán pro Evropu.

2.3 Komise během roku 2011 zahájila několik samostatných iniciativ⁽³⁾, jejichž účelem je podpořit účinné využívání zdrojů v konkrétních odvětvích. Plán pro Evropu účinněji využívající zdroje z pera Evropské komise nyní spojuje všechny tyto aktivity. Předkládá vizi transformovaného hospodářství, jehož by mělo být dosaženo do roku 2050, přičemž dílčích cílů by se mělo dosáhnout do roku 2020, a označuje oblasti, v nichž bude zapotřebí dalších kroků ze strany Komise a členských států, aby byly tyto cíle splněny.

3. Obecné připomínky

3.1 EHSV sdílí názor Komise, že je zásadně důležité, aby Evropa a svět dosáhly větší účinnosti při využívání zdrojů. Účinnější využívání zdrojů hraje důležitou roli při snaze uvést v soulad trvalé usilování o hospodářský růst a potřebu uznat, že zásoby mnoha světových přírodních zdrojů jsou omezené a že tyto meze naší planety limitují trvalý růst fyzické výroby a spotřeby. Je také rozhodující pro snižování nárůstu emisí skleníkových plynů a jiných znečišťujících látek a pro ochranu biotických zdrojů a veřejných přínosů plynoucích z ekosystémů. Pokrok v účinném využívání zdrojů by měl být podstatou řízení světových ekonomik a předních světových podniků.

3.2 Podniky všech druhů byly vždy přímo stimulovány, aby při využívání všech zdrojů ve svých výrobních postupech fungovaly efektivně, a tak udržovaly nízké náklady. Na straně výroby však vždy měly opačný stimul povzbuzovat v zájmu maximalizace prodeje své zákazníkům, aby spotřebovali co

nejvíce. Nelze tedy očekávat, že ponechá-li se účinné využívání zdrojů běžným postupům, vyvolá to transformaci potřebnou k vyrovnání se s tlakem vytvářeným rychle rostoucí celosvětovou populací, rychlým rozšiřováním spotřebních tužeb zejména v rozvíjejících se ekonomikách a narůstajícími problémy s vyčerpáváním zdrojů a znečišťováním. Potřebujeme novou podobu „udržitelného“ či „zeleného“ růstu, v němž je růst hospodářské činnosti a blahobytu či prosperity oddělen od růstu spotřeby zdrojů a lze ho ve skutečnosti dosáhnout s nižší mírou spotřeby zdrojů.

3.3 Vlády a společnost jako celek proto budou muset mít významnou úlohu při vyvolání rozsáhlé a rychlé transformace, která je v průběhu příští generace zapotřebí. Kroky ze strany vlád jsou nutné k:

- zajištění náležitého ocenění externalit prostřednictvím daňových opatření,
- odstranění nevhodných dotací,
- zavedení minimálních norem účinného využívání zdrojů v konkrétních odvětvích prostřednictvím vhodné právní úpravy,
- podpoře vhodného výzkumu a vývoje,
- povzbuzení investic do postupů účinné využívající zdrojů a zabránění neúčinným postupům,
- podpoře pochopení účinného využívání zdrojů prostřednictvím sdělovacích prostředků, vzdělávání a odborné přípravy.

3.4 Transformace v požadovaném rozsahu a tempu bude mít určitě značný dopad na trh práce. Podniky, které nevyužívají zdroje účinně nebo které vyrábějí neekonomické výrobky, budou pod tlakem a možná budou muset snižovat počet zaměstnanců. Naopak podnikům, které zdroje využívají účinně a vyrábějí ekonomické výrobky a poskytují ekonomické služby, by se mělo s oživením ekonomiky vést dobře a měly by vytvářet nová pracovní místa. Země, jež jsou při tomto přechodu v čele, budou v novém světě omezených zásob přírodních zdrojů nejuspěšnější a nejvíce konkurenceschopné a také nejuspěšnější při vytváření nových pracovních míst v této nové zelené ekonomice.

3.5 K zajištění přechodu, který bude spravedlivý a bude opravdu vytvářet dobrá nová pracovní místa a napomáhat rekvifikaci, bude možná zapotřebí aktivních programů

⁽¹⁾ COM(2011) 571 final.

⁽²⁾ Stanovisko EHSV *Evropa účinněji využívající zdroje – stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020*, Úř. věst. C 376, 22.12.2011, s. 97–101.

⁽³⁾ COM(2011) 21 final, Příloha I.

odborné přípravy a asistovaného přerazování. ⁽⁴⁾ Tato a další hlediska sociálního rozměru nyní v plánu chybí a je třeba je dále rozvíjet.

3.6 Zajištění účinnějšího využívání zdrojů v požadované míře je velmi obtížným a naléhavým úkolem pro všechny části Evropy a všechny části společnosti. Bude to vyžadovat politický a společenský závazek na všech úrovních a ambiciózní a rozsáhlý program iniciativ a činností ze strany EU a celostátní a místní úrovně jednotlivých členských států.

3.7 Plán by měl poskytnout rámec pro vytvoření této celoevropské politické dynamiky a být podnětnou vizí toho, čeho by mohl dosáhnout. EHSV vítá jeho obecný přístup a vizí pro rok 2050.

3.8 Rozhodujícím prvkem je provádění. Užitečným nástrojem k definování dlouhodobé vize v podobě konkrétnějších a bezprostřednějších cílů, kterým je nutné se okamžitě věnovat, jsou specifické dílčí cíle, jež jsou v Plánu pro Evropu navrženy pro rok 2020. Zbývá však ještě hodně práce, aby se vyvolala transformace hospodářské politiky, průmyslových strategií a investičních toků, které jsou ke splnění plánu nutné. Komise určila rozhodující význam transformace v oblasti účinného využívání zdrojů a Rada pro životní prostředí to do určité míry podpořila (závěry Rady pro životní prostředí ze dne 19. prosince 2011). Účinné provádění transformace však bude vyžadovat plné zapojení a závazek všech součástí Komise a vlád členských států. Podpora účinného využívání zdrojů musí mít mnohem prominentnější místo na programu předsedů vlád a Evropské rady ve všech jejích složeních, v jejichž rámci potřebují jak celková vize, tak kroky nutné k jejímu dosažení aktivní a trvalou podporu všech odvětví a odhodlání dosáhnout jednotlivých stanovených dílčích cílů.

3.9 Pochopení naléhavého požadavku účinného využívání zdrojů musí být mnohem rozsáhleji vštěpováno podnikům a rozličným organizacím občanské společnosti i široké veřejnosti a spotřebitelům a aktivně podporováno všemi dostupnými prostředky včetně zřízení struktur pro dialog, aby se napomáhalo přechodu. ⁽⁵⁾

3.10 Plán pro Evropu uspěje nebo propadne v závislosti na své schopnosti podnítit větší politické odhodlání a závazek dosáhnout účinnějšího využívání zdrojů. Musí vyvolat skutečnou změnu samého základu hospodářského řízení. Je zapotřebí centrálně koordinované monitorovací soukolí, které dodá dynamiku všem samostatným iniciativám, které jsou již v plánu definovány, aby se překonaly veškeré překážky, jež by

jim mohly stát v cestě, a vytvořily se argumenty pro další kroky v případě, že se postup k cílům opozdí.

4. Provádění na úrovni členských států

4.1 V některých evropských zemích byl správně zahájen přesun od nadměrného spoléhání na omezené zásoby fosilních paliv k rozvoji udržitelnějších zdrojů energie, snižování množství odpadů, podpoře účinnějších budov a vozidel atd. Pokrok je však nerovnoměrný a v některých zemích nyní v této rozhodující chvíli hrozí zpomalení investic kvůli předčasnému ukončení nezbytných pobídek ke změně. EHSV doporučuje systematicky shromažďovat a šířit pozitivní zkušenosti a příklady dosavadního vynaloženého úsilí, aby bylo co nejdříve dosaženo účinku v těch zemích a odvětvích, v nichž se dosud neprojevil žádoucí pokrok. Důslednost a věrnost cíli jsou klíčové.

4.2 Členské státy potřebují úsilí o účinné využívání zdrojů zakotvit ve svých vnitrostátních hospodářských strategiích a programech a prosazovat ho ve všech odvětvích svých ekonomik. Z pohledu EHSV je třeba zřídit v každém členském státu politické vedení na vysoké úrovni a koordinační aparát, které zajistí, že pokrok bude prosazován naléhavěji, plynuleji a důsledněji než dosud.

4.3 Tažení za účinné využívání zdrojů bude nakonec záviset jak na přeměně aspirací veřejnosti a spotřebitelské poptávky, tak na transformaci výrobních postupů.

4.4 Členské státy musí zahájit intenzivní dialog s tvůrci veřejného mínění, včetně sdělovacích prostředků, o tom, jak co nejlépe propagovat stěžejní myšlenku účinného využívání zdrojů, aby s postupem času došlo k posunu preferencí a voleb obyvatelstva k upřednostňování zboží a služeb, které účinněji využívají zdroje, a odmítání výrobků, které jsou zbytečně náročné na zdroje a nehospodárné.

4.5 Účinné využívání zdrojů by mělo nejen na místní a regionální úrovni, ale i na celostátní úrovni představovat důležitý cíl. Členské státy musí zvážit, jak mezi regionálními a místními samosprávami tento cíl co nejlépe podporovat.

4.6 Přechod bude vyžadovat využití všech nástrojů politiky, které mají vlády k dispozici. Daňové politiky musí být přetvořeny, aby penalizovaly neúčinné využívání energie a dalších zdrojů a odměňovaly účinnější využití. Rozpočtově neutrální reformy zaměřené na zvýšení úrovně zdanění uhlíkového paliva a jiných přírodních zdrojů při současné podpoře zaměstnanosti a lepšího sociálního zabezpečení budou mít zásadní úlohu při

⁽⁴⁾ Stanovisko EHSV *Podpora udržitelných zelených pracovních míst pro balíček EU v oblasti energetiky a změny klimatu*, Úř. věst. C 44, 11.2.2011, s. 110–117.

⁽⁵⁾ Stanovisko EHSV *Budování udržitelného hospodářství změnou našeho modelu spotřeby*, Úř. věst. C 44, 11.2.2011, s. 57–61.

nasměrování přechodu na nízkouhlíkové hospodářství účinně využívající zdroje⁽⁶⁾ a na vytváření pracovních míst⁽⁷⁾. Nevhodné dotace, které povzbuzují či potvrzují neúčinné využívání energie a špatné hospodaření s ostatními zdroji, musí být postupně odstraněny; tento cíl se často vyhláší, avšak dosud není energicky prováděn. K prosazování účinného využívání zdrojů v klíčových odvětvích, jako je stavebnictví, doprava a zemědělství, je zapotřebí pevných právních požadavků. Je zapotřebí rozhodných politik nakládání s odpady za účelem propagace další minimalizace odpadů a opětovného používání nebo recyklace vyhozených materiálů. Má-li být tato hlavní myšlenka zpřístupněna všem částem společnosti, je k tomu třeba vzdělávání, programů informování veřejnosti, rozvoje dovedností a inovací. Prosazení výše uvedeného bude vyžadovat koordinovaný postup mezi členskými státy a EU v mnoha oblastech.

4.7 Členské státy by se měly veřejně zavázat k otevřenému a pravidelnému informování o pokroku v oblasti účinného využívání zdrojů a o tom, jak tento přechod podporují politika a tok veřejných a soukromých investic. Komise by mohla pomoci analýzou různých metod přijatých v různých členských státech za účelem podpory účinného využívání zdrojů a povzbuzení širšího a důslednějšího využívání nejlepších metod.

5. Provádění na evropské úrovni

5.1 EU má rozhodující úlohu jak při podněcování, tak při podpoře kroků na úrovni členských států a při prosazování iniciativ na evropské úrovni, které podpoří přechod k účinnému využívání zdrojů. EHSV podporuje všechny politiky a iniciativy objasněné v Plánu pro Evropu a předkládá tyto připomínky:

- Měření a ukazatele
- Propojení se strategií Evropa 2020 a procesem evropského semestru
- Evropská strategie udržitelného rozvoje a sedmý akční program pro životní prostředí
- 20 jednotlivých iniciativ a tři klíčová odvětví v Plánu pro Evropu
- Evropské výdajové programy a veřejné zakázky
- Zapojení občanské společnosti a veřejnosti.

5.2 Měření, ukazatele, cílové hodnoty a dílčí cíle

Proces bude vyžadovat určení konkrétních ukazatelů pokroku různých stránek účinného využívání zdrojů a zajištění toho, že budou k dispozici spolehlivé, souvislé a včasné informace

⁽⁶⁾ Stanovisko EHSV *Plán přechodu na nízkouhlíkové hospodářství do roku 2050* (viz 3.15 f), Úř. věst. C 376, 22.12.2011, s. 102–110.

⁽⁷⁾ Stanovisko EHSV *Rio+20: na cestě k zelené ekonomice a lepší správě* (viz 4.15), Úř. věst. C 376, 22.12.2011, s. 110–116.

o těchto ukazatelích. Sledování by podle EHSV také mělo zaznamenávat pokrok, pokud jde:

- o nejdůležitější prvky politiky potřebné k podpoře účinného využívání zdrojů (daňová opatření, regulační opatření atd.),
- o to, do jaké míry jsou vyvažovány veřejné a soukromé investiční toky v zájmu podpory výroby a spotřeby účinně využívající zdroje a zabránění neúčinným a neekonomickým postupům,
- o to, do jaké míry dochází k přesměrování zaměstnanosti k pracovním místům účinně využívajícím zdroje a vytvářejícím výrobky a služby účinně využívající zdroje a jaký je pokrok v oblasti odborné přípravy a ostatních opatření podporujících tuto změnu.

5.3 EHSV vítá navrhované zavedení nového hlavního ukazatele produktivity zdrojů jako celkového měřítka pokroku při oddělení hospodářského blahobytu od spotřeby surovin. Prosazujeme, aby byla stejná důležitost přiznána vypracování pevných ukazatelů přírodního a sociálního kapitálu a dostupnosti a stavu přírodních zdrojů.

5.4 EHSV se domnívá, že zejména dílčí cíle navržené v oblasti životního prostředí škodlivých dotací, v oblasti biologické rozmanitosti a ve třech klíčových odvětvích potravinářství, stavebnictví a mobility zatím nejsou dostatečně popsány a je třeba je dále rozvinout. Program vypracování ukazatelů musí být na žebříčku priorit posunut výše a musí se mu dostat přiměřených prostředků k rychlejšímu pokroku.

5.5 Potřebujeme především lepší měřítka výkonnosti národního hospodářství, které ukáže, jak zlepšení účinného využívání zdrojů v hospodářství představuje skutečné zlepšení celkového blahobytu dané společnosti a udržitelnosti ve světě. Domníváme se, že dlouhotrvající studie lepších alternativ k HDP vyžadují, aby se s nimi začalo něco dělat a začaly se realizovat, aby bylo možné rádně změřit celkový pokrok k účinnějšímu využívání zdrojů a s tím souvisejícímu zlepšení v oblasti blahobytu a udržitelnosti.⁽⁸⁾

5.6 Propojení se strategií Evropa 2020 a procesem evropského semestru

Vzhledem k průřezové povaze iniciativy týkající se účinného využívání zdrojů a v zájmu zajištění toho, aby účinné využívání zdrojů bylo i nadále politicky zviditelnováno, bude nutné, aby ji na evropské úrovni podporovala účinná, centrálně koordinovaná a dostatečně financovaná prováděcí řídicí struktura, která bude fungovat otevřeně a transparentně s co největší účastí zainteresovaných stran.

⁽⁸⁾ Stanovisko EHSV *Více než HDP – ukazatele pro udržitelný rozvoj*, Úř. věst. C 100, 30.4.2009, s. 53, a stanovisko ke sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu *Překročit HDP – Měření pokroku v měnícím se světě*, Úř. věst. C 18, 19.1.2011, s. 64.

5.7 EHSV vítá cíl využít přezkumného procesu v rámci evropského semestru a zajistit, aby účinné využívání zdrojů zaujalo místo v samém středu vytváření hospodářské politiky v Evropské radě a v dialogu na nejvyšší úrovni s členskými státy. Domníváme se, že podávání zpráv musí vycházet z detailních a pečlivě formulovaných požadavků na monitorování, jež poskytnou přesný a aktuální přehled pokroku v oblasti účinného využívání zdrojů. Případný nedostatečný pokrok v konkrétních tématech musí být okamžitě rozpoznán a musí být zahájeny kroky k nápravě.

5.8 Nejsme spokojeni s tím, že země zapojené do programu prozatím zřejmě nepodléhají povinnosti podávání zpráv v rámci evropského semestru. Ačkoli uznáváme, že v současnosti mají zvláštní problémy s hospodářským přizpůsobením, máme za to, že by mohly získat konkrétní výhody z důrazného začlenění účinného využívání zdrojů do svých programů obnovy a že by měly být do tohoto aspektu procesu evropského semestru plně zapojeny od samého počátku.

5.9 EHSV naléhavě požaduje, aby v zájmu podpoření procesu většího zviditelnění mezi veřejností a zvýšení politického tlaku byly národní zprávy, které jsou základem přezkumného procesu v rámci evropského semestru, předkládány v každé zemi k veřejné konzultaci a diskusi se všemi zainteresovanými stranami a aby byl i dialog v rámci profesních skupin o každé národní zprávě otevřen k účasti a diskusi. Sám EHSV by mohl být užitečným fórem pro pravidelnou diskusi se zainteresovanými stranami na evropské úrovni o pokroku transformace a jakýchkoli krocích potřebných k jeho udržení.

5.10 EHSV považuje za důležité, aby Komise při podpoře efektivního provádění účinného využívání zdrojů nespolehala výhradně na proces evropského semestru. Je nezbytné, aby svoji úlohu sehrály i další relevantní programy a strategie.

5.11 *Evropská strategie udržitelného rozvoje a sedmý akční program pro životní prostředí*

Strategii v oblasti účinného využívání zdrojů i samu strategii Evropa 2020 Komise oprávněně považuje za důležité příspěvky k překlenujícímu cíli udržitelného rozvoje. Účinné využívání zdrojů nezahrnuje všechny aspekty udržitelnosti a je důležité, aby důraz, který se na něj klade, nevedl k zanedbávání dalších aspektů udržitelného rozvoje. Letošní konference OSN o udržitelném rozvoji v Riu by měla být využita k tomu, aby se transformace z hlediska účinného využívání zdrojů stala základem celosvětového úsilí o zelenější ekonomiku v rámci překlenující struktury udržitelného rozvoje. EHSV se domnívá, že překlenující evropská strategie udržitelného rozvoje by pak měla být přezkoumána a znovu oživena jako součást následných opatření po summitu v Riu a její součástí by mělo být podávání zpráv jednotlivými zeměmi o udržitelném rozvoji a účinném využívání zdrojů, aby se tak sledoval pokrok v celé této oblasti.

5.12 Komise oznámila svůj záměr vytvořit v letošním roce 7. akční program pro životní prostředí v Evropě a Rada ji vyzvala, aby zajistila, že nový program bude navržen tak, aby bylo dosaženo vzájemného doplňování mezi politikami a plány v oblasti životního prostředí a cíli v oblasti účinného využívání zdrojů stanovenými v Plánu pro Evropu. Jde o úžasný cíl, avšak k tomu, aby byl naplněn smysluplným obsahem, je zapotřebí více úsilí.

5.13 *20 iniciativ a tři klíčová odvětví*

EHSV se aktivně zapojil do připomínkování většiny z 20 jednotlivých iniciativ definovaných ve strategii a plně podporuje snahu předloženou v Plánu pro Evropu, aby se ve všech iniciativách postupovalo kupředu současně, a tak se co nejvíce zatlačilo na řešení v oblasti účinného využívání zdrojů. Iniciativy by měly být pravidelně přezkoumány jak jednotlivě, tak jako celek, aby se ověřilo, že společně mají zamýšlený souhrnný dopad.

5.14 EHSV souhlasí, že tři klíčová odvětví určená Komisí (potravinářství, stavebnictví a mobilita) jsou zvláště důležitými oblastmi pro podporu účinného využívání zdrojů. Výbor se domnívá, že využití vody a půdy by také mělo být považováno za důležité části. Bude důležité, aby se oddělení odpovědná za sledování celkového pokroku v oblasti účinného využívání zdrojů na všechna tato odvětví pravidelně zaměřovala, aby se zajistilo, že skutečně řádně přispívají k transformaci směrem k účinnému využívání zdrojů.

5.15 *Evropské výdajové programy a veřejné zakázky*

V minulosti strukturální fondy a jiné výdajové programy EU nebraly vždy cíl podpory účinného využívání zdrojů dostatečně v úvahu. Pokaždé, když nastane čas na přezkum těchto programů, je důležité chopit se příležitosti a účinné využívání zdrojů pevněji zakotvit do jejich priorit a kritérií. EHSV s potěšením konstatuje, že nejnovější rozpočtové návrhy Komise přiznaly účinnému využívání zdrojů a dalším cílům strategie Evropa 2020 větší důležitost. Bude důležité zajistit, aby se tento návrh dovedl do konce v podrobném vyjednávání o rozpočtu.

5.16 Zejména je zapotřebí klást větší důraz na proaktivní kroky, které se budou zabývat nevhodnými pobídkami a zajistí financování a inovace v oblasti zhodnocování přírodního kapitálu, a vytváření daňových opatření k internalizaci externích nákladů a určení skutečných nákladů pro společnost. Konkrétní opatření se prolínají mnoha z 20 iniciativ a jsou také relevantní pro politiku soudržnosti a další stěžejní oblasti rozvoje politik.

5.17 Stejně tak programy veřejných zakázek jak na evropské, tak na národní úrovni mohou být významnými nástroji pro zlepšení účinného využívání zdrojů tím, že budou trvat na účinných normách veškerého zboží a služeb, které se budou

nakupovat, a že tuto prioritu prosadí napříč dodavatelským řetězcem. Komise by měla znovu oživit iniciativy v této oblasti, aby se požadavky účinného využívání zdrojů staly rozhodujícím prvkem zadávacích podmínek všech veřejných zakázek.

5.18 *Zapojení zainteresovaných stran, občanské společnosti a veřejnosti*

Transformace v oblasti účinného využívání zdrojů navržená v Plánu pro Evropu je pro svět i pro Evropu velmi důležitá. Nelze jí dosáhnout pouze technickými prostředky. K jejímu naplnění je nutné, aby všechny části společnosti zásadně chápaly a přijaly potřebu změny, k čemuž je zapotřebí společného úsilí.

5.19 Výbor zdůrazňuje význam podpory povědomí mezi spotřebiteli o důležitosti účinného využívání zdrojů. Naléhavě žádáme Komisi, aby dále zvažila, jak lze co nejlépe začlenit následná opatření k iniciativám, například akční plán pro udržitelnou spotřebu a výrobu a udržitelnou průmyslovou politiku z roku 2008 ⁽⁹⁾, do nových kroků v oblasti účinného využívání zdrojů, a zejména jak lze na evropské úrovni posunout vpřed k větším ambicím úsilí v oblasti podpory povědomí spotřebitelů o faktorech udržitelnosti a účinného využívání zdrojů.

5.20 Cílem EHSV je plně hrát svoji roli při zapojování zainteresovaných stran do úsilí o účinnější využívání zdrojů. Bude sledovat pokrok v tomto rozhodujícím tématu a bude při tom s potěšením spolupracovat s ostatními institucemi.

V Bruselu dne 28. března 2012.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

⁽⁹⁾ COM(2008) 397 final.